

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 27 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od peterostopne petič-vrste po 14 h, če se oglasila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Pesamezne številke po 10 h.

Upravištvu telefon št. 85.

Prvi pozdrav novemu banu Rauchu.

Zagreb, 15. jan.

Za danes je bil napovedan prihod novega bana barona Raucha. Že pred dnevi je bilo prišlo v javnost, da novi ban zahteva, naj ga uradništvo in župan zagrebški slovesno pozdravijo na kolodvoru. Župan dr. Amruš je vsled tega odstopil, ker na noben način ni hotel pozdraviti bana, uradništvo pa je dobilo pismeni ukaz, da mora priti na kolodvor pokloniti se banu.

Ob določeni uri je bilo uradništvo seveda zbrano na kolodvoru. A prišlo ni samo uradništvo, prišlo je tudi ljudstvo. Na tisoče ljudi se je zbralo okrog državnega kolodvora in na stotine se jih je prerilo tudi na kolodvor sam. Policija, ki je seveda vedela, da se pripravljajo demonstracije zoper bana, je bila vsa na nogah in se je na vso moč trudila, da bi občinstvo obdržala in odrinila. A ves trud ni nič zalegel. Preveč je bilo ljudi.

Ko se je pripeljal vlak, je nastalo silno vrvenje. Ljudje so začeli piskati in vpiti na vse grlo: »Doli z banom!« in »abzug Rauch!«

Z vidnim strahom in skrajno presenečenju so izstopili iz vlaka ban in člani njegove vlade Crnkovič Mixich, Gavrančič in Vučetič.

Že prvi pogled po peronu jim je pokazal, da tudi tu nimajo prijateljev, med zbranimi ljudmi jih je bilo kvečjemu petdeset, ki so bili slavnostno oblečeni. Nekateri uradniki so se kar skrivali, a drugi so prišli v navadni obleki, samo ker jim je bilo ukazano priti.

Med tem strahovitim šumom je stopil mestni senator Katkič kot namestnik županov pred novega bana in ga je pozdravil. Vpitje in žvižganje je bilo tako grozno, da ni bilo mogoče razumeti nobene besede. Bled kot smrt je stal Rauch pred Katkičem, in ko je bil pozdrav končan, je šel s Crnkovičem v čakalnico, kjer ga je pričakoval podmaršal Gerba z nekaterimi generali in drugimi oficirji.

Množica se je vzle odpora policije vsula za banom in tako burno demonstrirala, da podmaršal Gerba ni mogel dokončati svojega govora. Množica je zasmehljivo pela znano nemško pesemco »O du lieber Augustin, alles is hin; 's Geld is hin, 's

Mensch is hin, o du lieber Augustin, alles is hin.«

Ban je trepetaje šel skozi čakalnico in stopil na trg pred kolodvorom, da bi zasedel svoj voz. Zdaj je nastalo pravo divjanje. Nevolja ljudstva je dobila izraza z elementarno silo. Na tisoče palic in dežnikov se je dvignilo proti banu. Ban in člani njegove vlade so hitro sedli v vozove in se med besnim žvižganjem in urnebesnim vpitjem odpeljali v mesto. V tem hipu so začela padati jajca, ki jih je množica metala na bana in na njegove spremljevalce. Banova kočija je bila v hipu vsa rumena od jajc, s katerimi jo je občinstvo bombardiralo. Obenem je priletela tudi takozvana žabica in je počila tik pred banovo kočijo. Ban je planil pokonci, najbrž je mislil, da je počila bomba, konji so se ustavili in se začeli spenjati na zadnjih nogah — v tem hipu je množica obkolila voz in srdito so grmeli banu na ušesa kliče »Abzug!« — »Dole Barnum!« — »Dole Crnkovič!« — »Dole familija!« — »Dole madžarske sluga!« — »Dole desperaterji!« itd.

Kočijaš je med tem dobil zopet oblast nad konji in jih je začel poditi kakor blazen. Za banovo kočijo so se zapodili redarji na konjih. Sprevod je bil v tem trenutku pretrgan. Ban je bežal čez Zrinjski trg na Jelčičev trg in od tod v gornji grad — spremljevalci pa so jo po stranskih ulicah odkurili na različne strani.

Ban je bežal, da so ga redarji na konjih komaj dobajali.

Bežal je tudi dr. Ferdinand pl. Mixich. Njegova kočija je, ko je bil ban zbežal, krenila hitro na stran. Mixich je hotel skozi Gajevo ulico rešiti svojo debelo glavo. A prav tam ga je zadela nesreča. Pred orfjemom so ga zalotili visokošolci. Naskočili so ga s palicami in ga pretepli, da mu je glava vsa otekla.

Govori se, da je bil tudi Crnkovič ranjen, a ta vest še ni potrjena. Fijakerju, ki je vozil Crnkoviča, so bile pri vozu razbite vse šipe.

Ko je bil na trgu Franje Josipa razgnan in razpoden slovesni sprevod in so bile že vse kočije zbežale na razne strani, je ostala tamkaj ena sama kočija. V tej sta sedela banov brat baron Gejza Rauch in kanonik Ivančan, Rauchov kandidat za mesto djakovskega škofa. Ljudstvo je naskočilo tudi to kočijo in jo z jajci nagajala, da je bežala. Šele na koncu Kukovičeve ulice je bilo preganjanja konec.

Visokošolci so bili napravili posebno šalo. Znan je, da je baron Rauch ločen od svoje žene. Dijaki so najeli fijakerja in posadili v voz velikansko punco s cunj, oblečeno v črno, z modrobarvno bluzo in s pompadurko v rokah. Na prsih je imela punca bel trak z napisom: »Čeka te banica od Potok-grada.« Ta voz se je peljal najprej pred sprevedom, potem pa je dirjal po celem mestu, dokler ga ni končno ujela policija. »Banica od Potok-grada« čaka zdaj na policiji, če jo pride obiskat njen Pavel.

Po razgnanju spreveda je na stotine ljudi pohitelo pred hišo podbana Crnkoviča. V hipu so bile razbite vse šipe in stignana tabla z napisom »Kr. javni bilježnik«. Ko so prihiteli redarji na konjih, je bilo že — prepozno.

Med tem ko so zvenketale razbite šipe na Crnkovičevi hiši, je bila pred hišotekarno banko velika demonstracija proti dr. Gavrančiču. Oken mu niso razbili, ker stanuje Gavrančič previsoko, namreč v II. nadstropju.

Gornji grad je bil ves zastražen, zlasti banska palača. Ban je pribežal v gornji grad, a v bansko palačo se ni upal. Peljal se je v svojo privatno hišo, ki leži za bansko palačo in se tamkaj skril. Množica je hotela naskočiti banovo hišo, a ker ji je policija branila dostop, je prišlo do boja. Množica je s kamni bombardirala policijo, naka je ta s sabljami planila na množico in več oseb ranila, nekaj pa jih aretirala. Tudi na Markovem trgu je prišlo do rabuk, dasi je bil ves zastražen. Nebroj spopadov pa je bilo v stranskih ulicah, ki vodijo na Markov trg. Vedno novič so množice poskusile preriti se na Markov trg in ves gornji grad je odmeval urnebesnega žvižganja in vpitja: »Abzug Rauch!« »Dime, dime, proketo ti ime.« Šele v mraku je nastal zopet mir.

Tako je Zagreb pozdravil odposlanca madžarske vlade.

Delegacije.

Dunaj, 15. januarja. Vsled potovanja delegatov v Trst in Pulj se je zavleklo zborovanje delegacij. Ogrska delegacija začne razpravljati 27. t. m. Odeks avstrijske delegacije za zunanje stvari se sklicuje na dan 30. t. m., da razpravlja o proračunu ministrstva zunanjih del. — Na merodajnem mestu pretresajo misli, naj bi se delegacije letos koncem ma-

ja ali v začetku junija zopet sklicale, da bi se po nekdanjem običaju že poleti določil proračun za prihodnje leto. Zaradi notranje-političnih homotij se je zadnja leta delegacijsko zborovanje zavleklo do zime in vlada je bila primorana se zatekati k proračunskim provizorijem.

Gospodarski odsek državnega zbora.

Dunaj, 15. januarja. Po temeljiti debati je gospodarski odsek danes sprejel predloge poslance Povšeta glede na povzdigo pašništva in planšarstva. K debati je govoril tudi poljedelski minister dr. Ebenhoch, ki je rekel glede na zahtevo, naj bi se skrbelo za direktno prodajo živine konzumentom, da se je na Kranjskem s posredovanjem poročevalca posl. Povšeta uvedla direktna prodaja živine vojni mornarici. Nadalje je povedal, da je zakon o štetju živine že izgotovljen. Parlamentu se načrt zato ni predložil, ker bo štetju živine veljalo nad 200.000 kron, a za leto 1908. ni bilo mogoče spraviti zneska v proračun. Ob priliki ljudskega štetja 1910. se bo itak štela tudi živina. Odsek je vključil temu sprejel resolucijo poslance Lukšča, ki poziva vlado, naj čimprej predloži državnemu zboru zakon o vsakoletnem štetju živine.

Volilna reforma na Ogrskem.

Budimpešta, 15. januarja. Iz zanesljivega vira se poroča, da namerava vlada volilno reformo izvesti na podlagi pluralnega volilnega sistema. Volilno pravico dobi vsak 24-letni ogrski državljani. Akademski izobraženi dobe po tri glase, a vsako, ki zna madžarsko pisati in govoriti, dobi dva glasu. Ta določba je naperjena proti nemadžarskim narodnostim.

Trgovinska pogajanja s Srbijo.

Dunaj, 15. januarja. Srbski delegat Lukić se je vrnil iz Belgrada ter prinesel s seboj tako poloblastila srbske vlade, da ni nikakih zaprek več za sklenitev trgovinske pogodbe med Avstro-Ogrsko in Srbijo. Srbska vlada se je popolnoma prilagodila zahtevam Avstro-Ogrske glede na carino. Glavna pridobitev za Srbijo je v tem, da bo smela prevažati meso skozi Avstro-Ogrsko.

Razlástitev poljskih poslastev na Pruskem.

Berolin, 15. januarja. V pruskem deželnem zboru se je sklenil večeraj kompromis o razlástitvenem zakonu. Določilo se je namreč, v katerih okrajih se sme Poljaki nasilno odkupovati zemlja, a več kakor 70.000 ha ne sme obsegati odkupljene zemlja.

Anarhija v Maroku.

Pariz, 15. januarja. Novi sultan Mulej Hafid je naznanil vellesilam, da je proglašen za sultana ter prosi, naj ga priznajo za vladarja v Maroku. Anglija, Francija in Španija za sedaj sploh ne odgovore na dopis. — Med francoskim in španskim ministrom zunanjih del se je sklenil dogovor, da bode obe vele-sili skrbeli le za zdrževanje reda v maroških pristaniščih.

Ljudske knjižnice.

Končno, po dolgoletnem prizadevanju naprednega dijaštva je vendarle zmagalo spoznanje, da je v povzdigi splošne ljudske omike rešitev slovenstva in da je kulturno delo najvažnejša naloga sedanje dobe, ker je kultura predpogoj ne le političnemu in narodnemu, marveč tudi gospodarskemu napredovanju.

Dolgo je trajalo, predno je to spoznanje obveljalo, še dlje, predno se je začelo z delom.

Pred mnogimi leti je »Slovenski Narod« priobčil celo serijo feljtonov, v katerih je bil obrazložen pomen ljudskoizobraževalnega dela in njega organizacija pri drugih narodih ter se je priporočalo snovanje ljudskih knjižnic in prirejanje ljudskih predavanj in dramatičnih predstav. Uspeh teh feljtonov je bil — tipično slovenski. Ljudje so tiste feljtone čitali z zanimanjem in s pismi na uredništvo izražali svoje zadovoljstvo z izrečenimi nasveti ter toplo priporočali, naj se kaj začne z delom — seveda za delo samo ni nihče prsta ganil.

Cez leta je potem slovensko napredno dijaštvo vzelo stvar v roke, in sicer z uspehom. Danes imamo na Slovenskem že nekaj nad petdeset ljudskih knjižnic in nekaj se jih ravno kar snuje.

To je z ozirom na težave, s katerimi se mora boriti vsakdo, ki hoče kaj novega ustvariti, prav lep uspeh. Seveda pa s temi 50 knjižnicami še

III.

Nekaj dni po tem razgovoru je podil na pašo nagajivo kravico; in ko jo je prignal do črede, ki se je družila ob mahovitnem lesenem plotu grajskega parka, je zamišljen obstal in je zasanjal.

A nenadoma pretrga njegove sanje srebrn glas, svetla dekliska slineh. Mohor se je okrenil in je videl mladi grofici, ki sta stopali po parku mimo njega. Tista, ki se je smejala, je bila Aneta; menda se je smejala njemu, ker je s prstom kazala nanj. Razgovarjali sta se v čudnem jeziku, nemški prejkone:

»Fi done!« je zaklicala grofica Aneta.

»Fi done!« je potrdila njena sestra.

In hihitaje sta zbežali dalje. Toda Aneta se je ozrla še enkrat na pastirja, ki je stal nepremično, kakor prej, strmeč za njo, sključen od sladostirja in v blaženosti mežikajoč z očmi. In zdaj jo je izpreletelo; razširile so se ji oči pod polzaprtimi vekami, obrnila je glavo v stran in škratno ji je šinilo v obraz.

Mohor ni vedel, koliko časa je stal tako na mestu; zemlja se je majala okrog njega in leskovo grmovje, majali so se bori na griču in bele ovčice na sinji trati neba. Naposled se je mu sklenile noge in sedel se je na tla. Položil je prst na čelo:

»Ali ni nečesa rekla!«

LISTEK.

Prapor na mlaju.

(Dalje.)

Za njimi je prinesel sluga tri lične majhne stoličke iz trstik, kakršne ne rasto pri nas; dala sta se zložiti ali postaviti, kakor je bilo treba, kakor se je videlo prav. Postavil je tri stoličke, tam v zakrstiti jih je postavil; sedla je guvernanta in tudi mladi grofici sta sedli in sta v molitvi povsili lepe oči.

Kadar so prišle ženske iz grada, se je Mohor še globlje stisnil za vrata. Rad je zijal; a tu ga je bilo vendarle sram zijati, kakor je zijala vsa srenja na belooblečeni dekleti, odpirajoča usta, buleča z očmi in natezajoča vratove. Toda nepokorne so bile njegove oči, vedno česče in česče so mu uhajale k njima.

Obe sta bili krásni, obe temnolaski; toda starejša mu je ugajala bolj od mlajše; šibka je bila in vitka, kakor bor ob hrastu na strmini hriba. Neko nedeljo se je pripodila po Mohorjevi glavi čudna misel, da bi se ta nežna stvarca pač bogme in primojdunaj zdrbila, da bi se zakrvala, če bi jo pritisnil on s širokimi rokami na svoje orjaške prsi in na težke gumbе svojega suknjica. Pre-

plašil se je te brezumne misli, napravil ji je grd obraz, napodil jo je in jo okregal sam pri sebi, da je pregrešna in predrzna; pa zlodej vendarle ni miroval: kakor da je pisano v knjigi usode, so morale pastirjeve oči vedno zopet in zopet bloditi po drobnih udih groficinega telesa, zavitega v oblaček svile in obdanega z meglo vonjav.

Gorindol so mu romali pogledi, po bisernobelem tilniku, od meje las, navzgor zavitih v svilnatem vozlu, pa do tjakaj, kjer so se blestela pleča skozi polprozorno tkanino. Obstajali so mu na licih, ki jih je v grešni drznosti primerjal z obrazom lesene Bogorodice v velikem oltarju, na polprozornih vekah, na rahlo dvignjenih obrvih in na sila sladkih ustnicah, ki so hip za hipom strepetavale.

A najbolj so se zavzele Mohorjeve oči, ko so padle na njene drobne roke, na alabastrno polt dlani in prstov, prepreženo z jedva vidnimi senčicami žil in kroginkrog objeto od zlate zapestnice. Ob pogledu na te bele roke je legla tolika pijanost v pastirjeve prsi, da bi bil skoro zakričal od velike sladkosti; na vse drugo je pozabil, glupo je zastrmel iz svojega kota in vse njegove misli so prirastle k njihovi prelesti.

Zdaj ni več videl bisernega tilnika, niti las, odsevajočih svetlobe baržuna in prepletanih z drobnimi rdečimi trakovi. Nič več ni iskal pod tenčico deviških ram in luči oči pod

polzaprtimi vekami, niti gibanja udov pod svilnatim oblakom. Živele in di-hale, srčco in raj so sijale zanj same mote čarobne, s peklenko oblastjo blagoslovljene roke.

Mohor se je prav za resnico zaljubil v bele roke grofice Anete; vse noči, v vseh njegovih nikdar mirujočih sanjah so se gibale mehke in blage ob njegovih ustih; in na paši se je zaziral v zrak, njih alabastrno polt je gledal pred seboj in je sledil plahim žilicam, ki so se modrikale čez dlan tja do drobnih prstov z rožnatimi nohti.

Ljubil je grofico Aneto zaradi njenih rok; na njo edino je mislil vsako uro in vsak trenotek. In marsikaj, mnogo zamolklo hrepenenje bivših dni je stalo zdaj jasno pred njim, začrtano in izrazljivo z besedami, kadar je v sopariči hleva na stelnatem ležišču brez spanja krotil uporno strast, ki je zmagovala nad strahom in nad začudenjem, rastoča in dvigajoča škrlatasto glavo.

Še manj je govoril nego prej, še bolj se je ogibal ljudi, še rajši nego prej se je zatekal v samotjo, da ga nič tujega ni motilo v njegovih sanjah. Resno so ga gledali domači, ko je ždel zvečer za mizo, ne da bi se pri-taknil jedi, kako strmi v kot, pregib-lje ustnice in nemirno šepete nerazumljive besede.

Ni ga pekel greh, da moli žensko lepoto, in da hrepeni po mlajšivega

telesa meseni sladkosti; njegov um ni bil tako oster, da bi postavil zid med to in med drugo pobožnostjo, med božjim in med zemeljskim rajem. In ker ga je posvetna blaženost zamikala s tisočkrat silnejšimi čari, se je pod-rolo vse, kar je prej živel v njem, zasajeno od tujih besed; nič več ni bilo Boga v njegovi duši, temveč sam pekoč ogenj brez luči in plamena sredi teme in puste praznote.

»Kak postajaš, neroda!« je nekega dne zarentačil oče Župan.

»Ali noriš, pokveka, za plotom pobrana!« je primaknila gospodinja in je uprla pesti v široke in zalite boke.

Mohor je molčal; kakor da ga nihče ni vprašal, se je igral s kljuko na vežnih vratih.

»Nesrečo bo še napravil; skisali se mu bodo še tisti kurji možgani, kar jih premore,« je rekel mož s skrbjo. »V norišnico bi ga trebalo poslati. Ali ga zato redim, pankrta ciganskega, da nam na vsem lepem zapali streho nad glavami!«

»Na voz ga bomo privežali, pa ga odpeljemo v »norigavz«, da si odpočije,« se je vmešal veliki hlapec, ki je bil pri vojaki.

Sosedovi otroci so se zakrohotali; Mohorja pa je zagrabil strah; dasi ni razumel vseh besed; mraz ga je stresel po hrbtu, zdrznil se je in je nem in bled izginit za vogalom.

ni dosti pomagano, zlasti ker se se-
daj šele vzbujajo v ljudeh veselje za
čitanje.

Koliko bi morali imeti takih
knjižnic? To je vprašanje, ki se do-
stikrat pretresa, posebno v literar-
nih in dijaških krogih. Odgovor na
to vprašanje je kaj priprosti: Imeti
bi morali kakih tisoč ljud-
skih knjižnic na Slove-
nskem, to je skoro v vsaki občini po
eno, šele potem bi mogli reči, da
imamo popolno ljudsko-
knjižnično organizacijo.

Uspehi, ki jih dosežajo že usta-
novljene ljudske knjižnice, so taki,
da morajo biti v vzpodbudo vsem
onim, ki imajo sploh kaj zmisla za to
stvar. Pri obstoječih knjižnicah se je
pokazalo, da ljudstvo, zlasti mladina,
rada čita in pokazalo se je, da rase in
se razširja veselje za čitanje. Za
uspešno delo ljudskih knjižnic je naj-
boljše znamenje to, da knjižničarji že
tožijo, da je premalo slovenskih
knjig, da ljudje hitro prebero kar
imajo, potem pa pride knjižničar v
zadrego, ker jim nima kaj v roke da-
ti. Ta zadrega bo pač še nekaj časa
trajala, zakaj zalaganje knjig je dan-
es še stvar, ki se slabo rentira. To-
da čim več bo ljudskih knjižnic, to-
liko bolj se bodo založniki gibal in
toliko več knjig bo prišlo na dan.

Snovanje ljudskih knjižnic je
danes po zaslugi naprednega dija-
štva v pravem tiru. Zeleti je le, da
biti prizadevanje dobilo
mного dejanjskih podpor-
nikov in pospeševalcev, ta-
ko, da bi bilo leto osorej mogoče za-
pisati: Na Slovenskem je že
150 ljudskih knjižnic.

P.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 16. januarja.

— **Klerikalne »štinkbombe«** so
že začele pokati, kar je dokaz, da se
bližajo dnevi deželnozborskih voli-
tev. Lažejo že zdaj čestiti klerikaleci,
da smrdi do neba, in lahko si je mi-
sliti, kaj šele bo. Evo zgledov. Vlada
hoče, da se ohrani krivični, z ozirom
na kranjske razmere naravnost bla-
zni privilegij veleposestnikov. »Slo-
venec« pravi, da so klerikaleci za slo-
pšno in enako volilno pravico — v isti
sapi pa grozi na vse strani in obeta
najhujše maščevanje vsem, ki niso
za vladni načrt volilne reforme, kate-
ri načrt obsega ohranitev veleposest-
niškega privilegija. Klerikaleci so zo-
per ta privilegij — v teoriji, kar nič
ne velja — in se obenem pehajo za
ta privilegij. Pri tem pa imajo še
smelost, trobiti v svet, da so njihovi
govorniki že stotisočkrat se izrekli
za splošno in enako volilno pravico.
»Na besede nič ne damo«, poje Kecal
v »Prodani nevesti«. Tudi splošna in
enaka volilna pravica je za klerikal-
ce prodana nevesta — prodali so jo
vladi in nemškimi veleposestnikom.
Vneti so zanj stotisočkrat z beseda-
mi, dejanjsko pa se pehajo za ohrani-
tev veleposestniškega privilegija
in groze z uničenjem vsakemu, kdor
se neče ukloniti vladnemu načrtu, ki
hoče ta privilegij ovekovčiti.

— **»Slovenec«** — nesramni laž-
nivec! Pošteni »Slovenec« uredniki
so nam podtaknili, da smo v članku
»Snujmo zadrage« priporočali svo-
jim somišljenikom snovanje konsum-
nih društev. Mi smo na to debelo laž
odgovorili, da niti z besedico nismo
priporočali snovanja konsumnih
društev, o čemer se lahko vsakdo
črno na belem prepriča, kdor vzame
v roko 5. in 6. številko našega lista z
dne 7. in 8. t. m., kjer je bil priobčen

Da, da... In kaj je bilo tisto, ki
je veljalo njemu? Njena beseda, nje-
mu izrečena... Tiste sladke, sladke
besede...

»Fi... fi... fi...«
Ne, kaj je bilo?... Ah!
»Fi-don, fidoon!« Tako čudno
je nazadnje zategnala skozi nos.

»Fi donec!« je vzkliznil Mohor ra-
dosno, da je šel odmev od grica do
grica. »Fi donec!«

Kaj more to pomeniti, če na bla-
gor, lepoto in raj, vse, kar najlepšega
so si zmožni izmisliti človeški mo-
žgani?

»Fi donec!« je bil od zdaj naprej
Mohorju izraz najvišje zemeljske sre-
če, edina beseda, ki je spremljala nje-
gove sanje o grofice Anete belih, be-
lih rokah...

»Fi donec!« je šepetal v samoti
sam s seboj.

»Fi donec!« je odgovarjal šeleste-
nju vetra med leskovim grmovjem.

»Fi donec!« je odzdravljaval neze-
meljskim besedam, lovečim se v šu-
menju samotnih vrhov.

»Fi donec!« si je prepeval po
vseh znanih mu napevih, »Fi donec!«
po melodijah, ki jih je na veliko sre-
čo še ni slišalo človeško uho.

Poslušali so ga doma, ko so mo-
lili rožni venec in je strmel Mohor v
najoddaljenejši in najtemnejši kot,
odšepetavaje mesto molitve nejasne
besede:

(Konec prihodnj.)

članek »Snujmo zadrage«. Vkljub te-
mu je »Slovenec« tako nesram-
no predrzen, da pogreva svojo brez-
stidno laž in piše: »Mi smo pribili,
da je »Narod« v članku »Snujmo za-
drage« priporočal konsumna dru-
štva, da pozivlja uradnike, kmete in delav-
ce k snovanju takih dru-
štev ter obeta pomoč in podporo od
strani liberalne zveze za taka dru-
štva... Čisto izrečno je »Narod«
priporočal konsumna dru-
štva s polnim imenom, o čem-
er se lahko vsakdo prepriča...
Da se bo slovenska javnost prepriča-
la, kako infernalno lažejo posvečeni
poštenjakoviči okrog »Slovenca«, ho-
čemo iz članka »Snujmo zadrage«
doslovno navesti tisti pasus, kjer se
omenjajo konsumna društva. Pisec
razpravlja v uvodu svojega članka
zadružništva v obče in o pomenu po-
samih zadrug se posebe. Ko je na-
vedel število vseh zadrug na slove-
nskem jugu, nadaljuje doslovno takole:
»Na Slovenskem imamo tele-
vrste zadrug: Posojilnice (373)...
Mlekarske zadrage (87)... Živno-
rejske zadrage (19)... Vinorejske
zadrage (13)... Trsnčarske zadrage
(1)... Sadjarske zadrage (1)...
Hmeljarske zadrage (1)... Zeljar-
ske zadrage (1)... Kmetijske zadrage,
konsumna društva itd. (125)...
Konsumna društva
zbirajo v sebi konsumente,
katerim preskrbujejo vse
v gospodinjstvu potrebno
blago.« To je vse, kar je v član-
ku pisanega o konsumnih
društvih. Sedaj pa vprašamo,
kje smo priporočali, kakor
nam podtika pošteni »Slovenec«,
konsumna društva, kje
smo pozivali uradnike,
kmete in delavce k snova-
nju takih društev, kje smo
izrečno priporočali kon-
sumna društva s polnim
imenom?! Na dan z dokazi lažnji-
va sodruga okrog »Slovenca!« Da se
boste lažje potrudili, razpisujemo
nagrado 1000 kron v zlatu,
ki jih izplačamo takoj za škofove za-
vode v Št. Vidu, ako nam dokazate,
da smo priporočali konsumna dru-
štva in pozivali uradnike, kmete in
delavce k snovanju takih društev! Na
delo torej škofovi kuliji, sicer bo
slovenska javnost znova imela prili-
ko se ad oculos prepričati, da pod
solnce m božjim ni takšnih propalic,
ki bi tako infernalno zlobno lagale in
obrekovale, kakor kreature, ki odla-
gajo odpadke svoje zlobne duše v
blagoslovljenem glasilu škofa Anto-
na Bonaventure!

— **O »Slovenski Matici«.** Kakor
smo poučeni, je letos pristopilo »Slo-
venski Matici« toliko novih članov,
da bo zaloga knjig jedva zadostovala.
Za to se na člane, ki bi se sedaj radi
pristopili »Matici«, ne bo moglo več
ozirati. Ta vest mora razveseliti vsa-
kogar, ki ve ceniti važnost našega
prvega književnega zavoda. Pred
leti je zanimanje za »Slovensko Matic-
co« jelo padati, kar je vzbujalo v
slovenski rodoljubni javnosti ne ma-
lo skrb za bodočnost našega edinega
književnega zavoda. No, ta kriza je
bila srečno odstranjena in sedaj je
zanimanje za »Slovensko Matico« to-
liko, kakor še ni bilo nikdar prej.
Število »Matičnih« članov je naraslo
približno na 4000, to je število, ki ga
še menda nikdar ni dosegla »Sloven-
ska Matica«. A da si je to število za
naše razmere dokaj častno, vendar
še ni tako veliko, da bi bili lahko
upravičeno nanj ponosni. Ako ima
»Družba sv. Mohorja« 80.000 članov,
bi jih morala »Slovenska Matica«
imeti vsaj 8 do 10.000. To število bi
bilo možno doseči, ako bi vsak inteli-
gent, pred vsem pa vsak poverjenik
storil svojo dolžnost. Vsaka sloven-
ska šola, vsako slovensko društvo,
vsak denarni zavod bi moral biti na-
ročen na »Matico«, saj je članarina
letno 4 K tako minimalna, da jo zmo-
re vsak reže, kamoli posamna dru-
štva, denarni zavodi in šole. Pover-
jeniki »Slovenske Matic« bi morali
biti v vsaki najmanjši občini in v
vsaki se tako oddaljeni gorski vasi-
ci, v tem oziru je baš našemu rodo-
ljubnemu učitelstvu odprto široko
polje za uspešno delovanje. Torej ro-
doljubi na delo! Ako stori vsakdo
svojo narodno dolžnost, mora »Slo-
venska Matica« prihodnje leto šteti
najmanj 5 do 6000 članov. Pripomni-
jamo, da izda »Matica« prihodnje
leto »Trubarjevo spomenico«. Poskr-
bite, da pride ta knjiga v čim naj-
večjem številu med narod, s tem naj-
dostojneje proslavite jubilej prvega
slovenskega književnika.

— **Bivši deželni poslanec dekan**
Arko je na sobotnem shodu katoli-
škega političnega društva imel poro-
čati o svojem delovanju (!) v dežel-
nem zboru kranjskem. Shod je bil iz-
redno dobro obiskan od somišljeni-
kov vseh strank v Idriji. Radoved-
nost je bila namreč velika, kaj bo
povedal dekan Arko o svojem delo-
vanju kot poslanec, saj po njegovem
zadnjem shodu ni bilo sploh nikake-
ga delovanja deželnega zbora. In že

na tem shodu se je primerno osveti-
lo Arkevo delovanje in ljudsko in
narodno izdajstvo kranjskih kleri-
kalcev. Čemu tedaj novo slepljenje
javnosti in farbarije ljudstva? Pa
kar je Arko iskal, je našel. Njegova
predrznost in naravnost nesramnost,
norčevati se iz idrijskih volilcev, je
bila primerno kaznovana. Nemala
sramota za bivšega poslanca, da si
upa s takim poročilom pred zavedno
občinstvo. Tako lahko govori Arko
na leci, a na javnem društvenem
shodu ne! Govoril je o vsem mogo-
čem, samo o tem ne, kaj je storil v
deželnem zboru za idrijsko mesto.
Saj pa je to tudi umevno! Dekan Ar-
ko se ne more izkazati niti z naj-
manjšo zaslugjo, ki bi si jo bil pridobi-
vil za splošni blagor svojih volilcev,
vse njegovo delovanje je obstajalo
izključno v tem, da je nekaterim svo-
jim pristaešom pomagal do boljših
mest. Njegovo vmešavanje v splošna
vprašanja pa je več škodilo, kakor
koristilo stvari. Lahko delo so imeli
socialno-demokratski protigovorniki,
ravnatelj Kristan in rudarja
Stravs in Kokalj, ki so pokazali Ar-
kovo delovanje v pravi luči. Ker ni
mogel Arko več odgovarjati, je za-
ključil shod, a ravnatelj Kristan je
otvoril nov volilni shod, ki je trajal
skoraj do polnoči. Pri tem je nekaj
klerikalcev odšlo, Arko pa je vendar
skoraj do konca ostal in bil priča
svojemu popolnemu porazu. V večih
slučajih se mu je očitala laž in tudi
na mestu dokazala. Po tem Arkovem
nastopu se je do dobra spoznala mo-
ralna vrednost idrijske klerikalne
klike. Kdor o tej ni bil še na jasnem,
ta shod ga je moral prepričati. Slab-
še pač niso mogli pričeti idrijski kleri-
kaleci volilnega boja, kakor z Arko-
vim shodom.

— **Poučni tečaj »Narodne stran-
ke«** v Celju. Kakor smo že poročali,
je priredila »Narodna stranka« pre-
tekli teden v Celju poučen tečaj, ki
se ga je udeležilo 22 mladeničev.
Predavanja so se pričela v sredo,
končala pa so se v soboto. Predavali
so tile gospodje: dr. Zabukovšek
o ustroju države in o temeljnih
pravicah državljanov; dr. Karlovšek
o občini, njenem pomenu in
namenu, o njeni upravi in nalogi;
Armin Gradišnik o šolstvu, zlasti
o ljudski šoli; J. Lesničar o sloven-
skih zemljah s posebnim ozirom
na gospodarske in narodnostne
razmere na Spodnjem Štajerskem.
V. Spindler o politični zgodovini
Slovenec; dr. Dolar o zgodovini
slovenskega slovstva; Janko Pre-
koršek o društvi, njih ustanovitvi
in poslovanju; dr. Gvidon Ser-
nec o volitvah v državni in deželni
zbor, okrajni zastop in občino; I.
Lesničar o političnih strankah
na Spodnjem Štajerskem in njih
časopisu; I. Prekoršek o sloven-
ski zgodovini in dr. Božič o za-
družništvu. Po končanih predava-
njih so si udeleženci poučnega te-
čaja ogledali v spremlju predavate-
ljev Majdičev parončin, »Zvezno ti-
skarno« in pivovarno v Laškem tr-
gu, kjer so bili pogosteni. Ta poučni
tečaj bo gotovo rodil bogat sad. Bilo
bi umestno, ako bi tudi narodna na-
predna stranka na Kranjskem jela
prirediti take poučne tečaje. Mlade-
niči, ki bi se udeležili teh poučnih
tečajev, bi bili najkrepkejša opora
naše strankarske organizacije na de-
želi in najzanesljivejši agitatorji pri
volitvah.

— **Volitev zastopnikov** za celj-
ski okrajni zastop iz tržkih občin Št.
Jur in Zalec je zopet razpisana na
dan 25. t. m. Ker se Št. Jur in Zalec
ne bosta udeležila teh volitev, je s
tem onemogočeno konstituiranje celj-
skega okrajnega zastopa in bo okraj-
ne posle še nadalje vodil vladni ko-
misar.

— **»Socialni kurz«**, ki so ga skli-
cali klerikaleci v Celje, se je, kakor se
nam od tam piše 15. januarja t. l.,
pred dvema dnema pričel dr. Ko-
rošec in dr. Benkovič — kot nositelja
»kmečke« vede — sta seve ob tem
momentu tudi prišla v Celje. Politi-
čno poučevanje katoliških »mladeni-
čev« — večinoma mežnarjev in dru-
gih duhovniških uslužbencev — vrši
se v šoli pri šolskih sestrah. Jedo pa
si »zvezarski« fantje večji del
pri Sv. Jožefu nad Celjem, v ta-
mošnjem samostanu Lazaristov,
znanih teh »ljudskih« misijonarjev.
Tu se pač lahko reče: »Giiha vkup
štrihla!«

— **Celje, Maribor, Ptuj in Rad-
gona se poslovenijo.** Spodnještajerski
nemški listi so v velikih skrbih.
Trdnjave spodnještajerskega neme-
štva Celje, Maribor, Ptuj, Radgona
itd. se majojo in če pojde tako na-
prej, padejo v doglednem času nena-
sitnim Slovincem v roke, kakor jim
je padla nekdanja nemška (!) Ljub-
ljana! Človek bi se res kar razjokal.
Vzrok tega procesa, da je, ker so tr-
govski in obrtni vajenci in trgovski
ter obrtni pomočniki večinoma slo-
venskega rodu. Nemški trgovci in
obrniki, da bi radi jemali nemške
učence in pomočnike v svojo trg. ozi-
roma obrt, a teh ni, ker nemški otro-

ci vsi študirajo in se jim obrt in tr-
govina zdita preordinarna. Ker je
baje v imenovanih mestih vedno več
slovenskega uradništva, ki noče pro-
dajati svoje narodnosti Nemcem in
slovenski vajenci in pomočniki tudi
kot mojstri ne zataje svojega sloven-
skega rodu, se zgodi lahko prav ne-
pričakovano, da postanejo mesta Cel-
lje, Maribor, Ptuj itd. kar čez noč
slovenska. To bi bil za spodnješ-
tjerske Nemce in nemškutarje tolik
udarec, da bi ga ne mogli preboleti,
zato že zdaj javkajo v ta namen in
kličejo vse nemštvo na pomoč. Seve-
da je v nemških trditvah vse polno
pretiravanja, zlasti tam, ko se trdi,
da se noben slovenski obrtni in tr-
govski pomočnik ne izgubi v narod-
nem oziru. Imamo že prebriske
skušnje v tem oziru. Da se nemški
obrniki in trgovci v Celju, Maribo-
ru, Ptuj, Radgoni poslužujejo slo-
venskih obrtnih in trgovskih vajen-
cev in pomočnikov, pa delajo samo
iz dobičakeljnosti. Nemški trgovci
in obrtniki v teh mestih imajo ven-
dar večino svojih odjemalcev v Slo-
vencih in če pride Slovenec naročat
ali kupovat h kakemu nemškemu
obrniku ali trgovcu, znajo ti tam
vsi slovenski, ker morajo znati. Z
nemškimi vajenci in pomočniki bi si
nemški trgovci in obrtniki že radi
pomagali in bi jih tudi dosti dobili,
a je vrag, ker ne znajo slovenski. Za-
to pozivljajo nemški listi, naj se uči
ona nemška mladina, ki bi se hotela
posvetiti trgovskemu in obrtnemu
stanu med Slovenci, predvsem slo-
vensčine, da bo mogla uspešno kon-
kurirati s slovenskimi stanovskimi
tovaršili.

— **Iz Renč na Goriškem:** V ne-
deljo je imel v Renčah volilni shod
deželni oficijal g. Angelj Trojer.
Poslušalo ga je okoli 100 ljudi, kate-
ri so ga končno proglasili za deželno-
zborskega kandidata. To je kandida-
tura — za predpust! Pričakovati je,
da se oglasi v goriški okolici še več
takih kandidatov.

— **Kako napreduje klerikalizem**
v Avstriji. Ob zadnjem katoliškem
shodu na Dunaju se je marsikaj sli-
šalo, kako se katoliška organizacija
slednji čas v naši Avstriji pojavlja
in — razvija. Tozadnim izjavja-
njem povzamamo naslednje podatke.

— **Društvo »Volksaufklä-
rung«** izdalo je 524.000 letakov
(»Flugschriften«) in 9500 brošur; vrhu
tega pa še pridobivalo naročnikov
236 katoliških časopisov. Znani
»Bonifaziusblatt« izide v nakla-
di, ki znaša okroglo en milijon iz-
vodov. »Pijeva družba« (Pius-
verein) obstaja komaj 20 mesecev, a
je v tem času že ustanovila 320 po-
družnic in nabrala 70.000 članov ter
363.000 K denarja. Od teh novcev iz-
ročilo se je katoliškemu časnikarske-
mu birou 70.000 K, listoma »Vater-
land« in »Reichspost« pa se je poda-
rilo vsakemu po 71.000 K, 60.000 K
je prišlo v rezervni fond, a ostalina
se je razdelila v podporo provincial-
nim katoliškim časnikom. »Salz-
burger Universitäts-Ver-
rein« razpolaga danes s fondom
3.000.000 K ter ima že biblioteko, ki
šteje 30.000 knjig. Letni dohodki te-
ga društva znašajo do 200.000 K.
Katoliški »Schulverein« je
ustanovil v minoletem letu 184 skupin
ter namerava v kratkem osnovati
dve katoliški učiteljski. Katoli-
ška učiteljska organizacija
na Spodnjem Avstrijs-
kem šteje baje že 4000 članov. Katoli-
ški učitelji nameravajo osnovati
tudi državno svojo organizacijo in
jim je v to svrhu od Moravske,
Kranjske in južne Tirolske pri-
pomoc že zagotovljena. Razven tega
štejejo v Avstriji 181 katoliških po-
močniških društev (Gesellenvereine)
s 13.000 člani ter močne kmečke zve-
ze na Spodnjem in Gornjem Avstrijs-
kem, Štajerskem, Solnograškem, Ti-
rolskem in Predarliskem, ki so vse
osnovane na »katoliški« podlagi. Tu-
di mladeniči in žene imajo že svojo
državno katoliško združbo in istota-
ko so katoliški žurnalisti spojeni v
svojo ednoto. — Vidi se torej, da kleri-
kalno delo vrlo napreduje ter da je
treba naprednim silejem vsepovsod
biti sila paznim, da katoliško reakci-
onarstvo kolikor toliko omeji.

— **Iz davčne službe na Štajer-
skem.** Višji davčni upravitelj v Ptu-
ju Anton Štepic je šel v pokoj.

— **Pošne razmere v Pulju.** Piše se
nam: Dne 10. t. m. je imela podruž-
nica društva poštinih uradnikov v
Pulju svoj mesečni sestanek s slede-
čim dnevnim redom: 1. Službene raz-
mere poštinih uradnikov urada Pulj
I. 2. Lokalitetne razmere poštnege
urada Pulj I. 3. Nasveti. Po pozdra-
vu podružničnega predsednika pre-
šlo se je k dnevnemu redu ter se je
precej pri prvi točki dnevnega reda
razvila burna razprava. Službene
razmere poštinih uradnikov v Pulju
so naravnost škandalozne. V vseh od-
delkih in sploh na vseh koncih in
krajih manjka uradniških moči ka-
kor tudi slug. Zato so uradniki pri-
morani čez svoje uradne ure delati
(seveda brezplačno) in ob že tako

pičem prostem času v uradu tičati;
da se spravi delo izpod rok. Da, raz-
mere so že tako daleč, da so uradniki
pri vozni pošti mnogokrat primora-
ni pošiljati pomagati nakladati ozi-
roma razkladati. Vse prošnje pri rav-
nateljstvu za pomožitev uradnikov
kakor tudi slug, so ostale do sedaj
brezuspšne, zato je sklenila podruž-
nica poštinih uradnikov si sama po-
magati potom društvenega vodstva
na Dunaju, da se tem nečuvnim raz-
meram že vendar enkrat odpomore.
Tudi razpravljanje o drugi točki je
bilo zelo burno, kajti kdor še ni vi-
del uradnih prostorov c. kr. poštnege
urada Pulj I., si sploh misliti ne mo-
re, da se še danes na svetu nahaja kak
c. kr. urad v tako žalostnih, zdravju
osobja, katero mora notri poslovati,
skrajno škodljivih lokalitetah. Pro-
stori vožne pošte se nahajajo nad ne-
ki nekdanj gnojno jamo, iz katere se
dvigajo vonjave spominjajoče na
stranišče. Podgan, katere uradnike
atakirajo podnevi in ponoči ter pošil-
jajo z jedili objedajo, kar mrgoli.
Kar se tiče poštnege poslopja, je bilo
že vse polno ogledov ter se je gospod
dvorni svetnik že izrazil, da je le ne-
upogljivi disciplini uradnikov pripa-
sati, da se v tem uradu še sploh dela.
Prišel pa je z velikimi dijetami
oblagodarjeni ministrski tajnik z
Dunaja, ki se je pa za vojne ladje,
Brijunske otoke in mornarični kazi-
no mnogo bolj zanimal, kakor za
poštno poslopje, radi katerega je bil
poslan, katero si je pa žalibog v 20
minutah že ogledal ter se nazadnje
izrazil, da je še mnogo slabših uradov
kakor Pulj I. Kakšni morajo dotični
uradi biti, o tem seveda zgodovina
molči. Ker sedaj ni upa, da bi se dru-
gim potom odpomoglo, sklenilo se je
obrniti tudi v tem oziru na društvo-
no vodstvo na Dunaj ter na ekscel-
leno admirala Ripperja, na gospoda
državnega poslanca dr. Laginjo in na
mestno občino, s prošnjo, da bi oni
posredovali na merodajnih mestih,
da se tem žalostnim razmeram že
vendar enkrat odpomore.

— **Iz gledališke pisarne.** Nocoj (ne-
par) se drugič ponovi ljubka Herve-
jeva opereta »Mam' z' elle Ni-
t'ouche« z gospico Groszovo v
vlogi Denize in gospodom Kras-
tochwilom v vlogi Celestina.
Champlatreux igra g. Sulikow-
ski, majorja Chateau-Gibusa gosp.
Povh. — Za soboto (par) se pri-
pravlja moderna italijanska drama
»Nepoštenie« (I disonesti), spisal
Gerolamo Rovetta, ki spada
med najboljše proizvode novejš-
književnosti in katero je odlikovala
italijanska vlada s prvim častnim
darilom.

— **»Glasbena Matica«** priredi v ne-
deljo, dne 19. januarja zvečer ob polu
8. uri v veliki dvorani »Narodnega
doma« in v nedeljo, dne 26. januarja
popoldne ob 5. uri v veliki dvorani
hotela »Union« spominski večer. Si-
mon Gregorčič na korist njega spo-
meniku. Pod vodstvom koncertnega
vodje M. Hubada. Sodelujejo: go-
spodje: dr. Fran Ilesič, c. kr. go-
spod, predsednik »Slovenske Matic«,
Ernesto vitez Cammarota, operni pe-
vec in profesor »Zemaljskega glasbe-
nega zavoda« v Zagrebu (tenorist),
in Bogdan pl. Vulaković, operni pe-
vec v Zagrebu (baritonist); pevski
zbor »Glasbene Matic« in oddelek
moškega šolskega zbora, gospod Niko
Štritof. Vzpored: Besedilo
vseh pevskih točk je Simon Gregor-
čičevo. Osem točk je novih, nalašč za
to prireditev pripravljenih. 1. Govor
gospoda prof. dr. Frana Ilesiča.
2. Jakob Aljaž: a) Na bregu. Moški
zbor, posvečen pevskemu zboru
»Glasbene Matic«, b) Na dan! Mo-
ški zbor z baritonskim samosplovom
(nov). Zadnja Gregorčičeva, 13 dni
pred smrtjo zložena pesem. Poje mo-
ški zbor »Glasbene Matic« in odde-
lek šolskega zbora. Solo gospod Bog-
dan pl. Vulaković. 3. P. Hugolin
Sattner: Lastovkam. Mešan zbor.
(Nov.) 4. a) Risto Savin: Predsmrt-
nica XVII.: Kropiti te ne smem.
(Nova.) b) P. Hugolin Sattner: Zao-
stali ptič. (Nova.) c) Josip Michl:
Človeka nikar. (Nova.) Pesmi, poje
operni pevec g. Bogdan pl. Vulako-
vič. Na klavirju spremlja g. Niko
Štritof. 5. Anton Foerster: Njega ni.
Moški zbor. 6. P. Hugolin Sattner: O
nevihti. Mešan zbor. (Nov.) 7. a)
Anton Nedvč: Njega ni. b) Anton
Foerster: Naša zvezda. (Nova.) c)
Emil Adamič: Pri zibelki. (Nova.)
d) Anton Nedvč: Pogled v nedolžno
oko. Pesmi, poje g. Ernesto vitez
Cammarota, na klavirju spremlja g.
Niko Štritof. 8. F. S. Vilhar: Naša
zvezda. Moški zbor s tenorskim samo-
spevom. Solo g. Ernesto vitez Cam-
marota. 9. F. S. Vilhar: Oj z Bogom-
ti planinski svet! Moški zbor s tenor-
skim samosplovom in s spremljavo-
njem klavirja. Solo g. Bogdan pl.
Vulaković, na klavirju spremlja g.
Niko Štritof. 10. Anton Nedvč: Na-
zaj v planinski raj. Mešan zbor. Za-
četek obakrat točno ob navedenih
urah. Cene prostorov, obakrat ena-
ke: Sedeži 4, 3 in 2 K, stojišča po 1 K
20 v, za dijake po 60 v se dobivajo v

trafiki gospe Češarkove v Šelenburgovih ulicah in na večer prireditve pri blagajni. — Besedilo istotam po 20 v.

Tri častne nagrade za razstavo z geslom »Otrok« eno za 100 K in dve po 50 K razpisuje »Splošno slovensko žensko društvo« v Ljubljani za tri najboljše ilustracije slovenskih pravljic, oziroma za tri najboljše, otroškemu pojmovanju primerne slike ali risbe, ki jim je zajeta snov iz slovenskih pravljic, bajk ali narodnih pesmi. O vposlanih umetninah bo razsojalo posebna jurij, sestavljena iz slovenskih umetnikov, literatov in pedagogov. Vse sprejete slike in risbe se izlože na razstavi občinstvu na ogled in v nakup. Slovenski umetniki naj blagovolijo vposlati svoja konkurenčna dela najkasneje do 15. maja brez podpisov ter naj predložijo v zapremitvi ovitku, na katerem je zapisano geslo, svoje ime in naslov. Isto geslo naj se zapiše tudi na zadnji strani slike.

Državna subvencija. Za re-stavriranje mramornatega tabernaklja v šentjakovski cerkvi v Ljubljani je dovolilo naučno ministrstvo 2000 K državne podpore.

Pri snočnji vinški pokušnji v deželni kleti je bilo največ odje-malcev za ovček, pa tudi pred vi-parskimi sodeči je bila stalno gneča. Prišlo je tudi več gostilničarjev, ne-kateri celo z dežele.

Olepevalno društvo v Rožni dolini. III redni občni zbor bo v nedeljo, dne 19. prosinca popoldne v gostilniških prostorih gosp. Balija. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnikovo o društvenem delovanju. 3. Blagajnikovo poročilo o gospodarskem delu. 4. Poročilo revizorjev. 5. Vplačevanje članarine. 6. Volitve odbora in dveh pregledni-koval računov. 7. Predlogi in nasveti. Začetek točno ob dveh popold-ne. Glede na velepomem olepeval-nega društva za novo naselbino in radi koristi, ki jih donesajo uspehi društva vsakemu poednemu stano-valcu Rožne doline, se vabi tem potom vnapredu vse častite člane, osobito one stanujoče v Rožni dolini, v njih lastnem interesu k gotovi udeležbi.

Smrt pijanca. Občinski ubolec Ivan Virant je šel iz Podpeti na Jezero pri Vrhniki nekoliko pijan. Po poti je padel in dobil tako rano na čelu, da je v deželni bolnišnici umrl.

Televalno društvo »Sokol« v Idriji ima svoj redni občni zbor v torek, dne 21. t. m. ob 8. zvečer v društvenih prostorih z običajnim sporedom.

Narodno bralno društvo v Knežaku ima dne 19. t. m. ob 7. zvečer v društvenih prostorih svoj redni občni zbor.

Televalno društvo »Sokol« v Trilcu ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 19. t. m. v prostorih bralnega društva. Začetek točno ob 11. dopoldne.

Iz zapora je ušel v Novem mestu dne 11. t. m. 32letni Fran Grandovec iz Preske pri Novem mestu. Navedenec je imel odsedeti 6mesečni zapor, a si je poiskal pot do prostosti in se bo najbrže odpravil v Ameriko.

Izseljevalni agent Mirko Li-vadič iz Hrvaške razvija živahno agitacijo zlasti po južnih deželah naše monarhije za izseljevanje v Brazilijo. Pri tem se poslužuje tudi časopisja. Ker pa se čujejo pogosto pritožbe, da je spravil tega ali onega v nesrečo, je treba prav resno svariti pred takim nepremišljenim izseljevanjem.

Nova slovenska zgradba v Celju. Celjska »Posojilnica« namerava zgraditi na ogli Graške ceste nasproti kazine novo trinadstropno hišo, kjer bi bila nameščena med drugim tudi prepotrebna slovenska kavarina. Mestni magistrat je delal »Posojilnici« vse mogoče ovire, predvsem pa ni do-voli, da bi se na dotičnem prostoru zidala trinadstropna hiša. Proti temu ukrepu so se Slovenci pritožili na deželni odbor. Deželni odbor se je izrekel, da se ima »Posojilnici« dati stavbno dovoljenje pod pogojem, da bo imela hiša proti Kovaški ulici dve, drugod pa tri nadstropja, nadalje da mora znašati nezazidan prostor 15% zazidanega in da morajo dvorišča ob-segati 6 kvadratnih metrov. S tem je kolikor toliko ugodno rešena slo-venška pritožba in nadejati se je, da se prične z gradbo novega poslojja, ki so jo Nemci skušali na vsak način preprečiti, že prihodnjo spomlad.

Slovensko delavsko podporno društvo v Celju je imelo predveč-erajšnjem svoj občni zbor. Za pred-sednika je bil zopet izvoljen doseda-nji zaslužni predsednik g. Ivan Re-bek, v odbor so bili izvoljeni gg. urednik Spindler, M. Pavhar, Jos. Karnjovšek, Vikt. Bevo, K. Pero, Fr. Podražaj, Jos. Gross in Iv. Bova.

Opisec so se med mladino vse celjske okolice — pa deloma tudi v mestu — epidemično razširilo, tako, da se pouk na celjskih ljudskih šolah ni mogel, kakor je bilo nameravano,

prijeti s 15 januarjem t. l. marveč se je tisti moral še dalje na nedolo-čen čas odgoditi.

Vlom. Veleposestniku Jeschou-nigu v Arji vasi pri Celju je neznat-tat pokradel obleke za 1100 K.

Veseli znak. Iz Savinjske doline se nam piše: Dne 13. jan. t. l. so prišli celjski veteranci v Petrovče iz-kazat zadnjo čast svojemu umrlemu tovarišu gospodu Kudru. Grede s spreveda se vstavijo v Levou v go-stilni Planinška (Neuwirt), da tu malo počunajo. Ob tej priliki se je pa jelo tudi »hajlati«, kakor je to že običajno pri tej celjski gardi. To pa je enega veterancev — saj so pri tej družbi vendar večinoma Slovenci! — ven-darje splošno ter nevoljno je rekel, da se med veteranci, ki so le nekaka vojaška organizacija, ne spodobi klicati »heil«! Seve je nastal na to prepri; kako se je poravnal, nas dalje ne briga. A da se je med celj-skimi veteranci našel mož, ki je imel pogum, povedati zaslepljenemu re-snicu, — to nas prav srčno veseli.

Predzrna tatvina. Neznani tatje so v lomili v trgovino trgovca Franca Ploja na Polenškaku na Štajerskem. Naložili so vse manufakturno blago na voz, se preskrbeli v trgovini z drobižem za mostnino ter odpeljali v največjem diru proti Ptuj. Pač ve-likanska predzrna, pripeljati se z vozom kras. Ker je bila trgovina zavarovana proti vlovu in ker so nastali različni sumi, vtaknili so tr-govca Ploja v preiskovalni zapor.

Mačka je utgala. Grašinski lovec kneza Lichtensteina pri Lonču na Štajerskem je imel mačko, ki je vedno ležala blizu ognjišča. Pretekli teden pa je prišla preblizu žrjavice, da si ji je vnela diaka. Preplašena žival je bežala naravnost na hlev v slamo in jo zažgala. Pogoreli so hlevi in gospodarska poslopja. Hišo so komaj rešili.

Iz »Prosvete«. Osrednji odbor »Prosvete« naznanja, da je ustanovil 28 javno ljudsko knjižnico v Bil-čivasi na Koroškem.

Izlet delegatov. Včeraj zjutraj so se odpravili delegatje iz Trsta na parniku »Thalia«. Z njim je odplula eskadra, vsidrana v tržaškem prista-nišču. Na povabilo mornaričnega po-veljnika admirala Montecuccolija se je pridružil vojni tudi namestnik princ Hohenlohe.

Oko je izgubl. V Trstu je iz-vošček Longhi povozil 15letnega dečka, ki je tako nesrečno padel, da je izgubil desno oko. Deček je sam kriv nesreče.

Nesreča na parobrodu. Na parniku »Austro Americana«, »Irene«, ki je viden v svobodni luki v Tr-stu, je padel 44letni Peter Rigo v globčino in si ubil lobanjo. Bil je takoj mrtev.

S samokresom je streljal na svaka. 37letni Nikolaj Corsi v Trstu je streljal na 42letnega svaka Ferdinanda Dobavščka in ga nevarno ranil dvakrat, a ne smrtno. Vzrok neka tožba in ru-bežen.

V vodnjak je skočila 75letna Marija Jeller v Rojano in utonila.

Ustrelil se je v Rovinju vseučil-lišni profesor iz Berolina Burek-hardt zaradi nervoznosti. Tudi nje-gova mati se je pred par meseci ustrelila.

Zabavno, podporno in izobra-ževalno društvo »Zvezda« na Dunaju ima svoj občni zbor z obi-čajnim sporedom v nedeljo, dne 19. t. m. točno ob šestih zvečer v dvo-rani »Lehrerhausverein« v VIII okraju na vogalu Langegasse 20 Josef-gasse 12, souterrain. V slučaju, da bi ne bil občni zbor ob šestih uri sklepčen, vrši se eno uro pozneje drugi občni zbor ob vsakem številu navzočih članov. Po končanem dnevnem re-du prosta zabava. Prosti vstop. — Pri-jatelj društva dobro došli. Prihodnji zabavni večer se vrši v nedeljo, dne 2. svečana 1908 v zgoraj imenovani dvorani.

Kdo bo župan v Zagrebu? To vprašanje je v Zagrebu zdaj seveda na dnevnem redu. Kakor poroča »Hrvatska«, so razne verzije in kom-binacije. Eni menijo, da bo dr. N. Tomašić, čigar pristajši so veči-noma v mestnem zastopstvu. Drugi pa zopet trde, da bo dr. Iso Krš-njavi, za katerega so čisti in ki ima zopet osebnih prijateljev v To-mašićevih pristajih.

V Zagrebu je predvečerašnjem umrl Fran Drogenik, kr. fi-nančni ravnatelj v pok. Pokojnik je bil doma iz Rogataca na Štajerskem in je bil zaveden Slovenec. Lahka mu bratska hrvaška zemlja!

Čigava je skrinja? Pred tremi tedni je neki neznanec pripeljal na dvokolesnici na dvorišče hotela pri »Slonu« veliko skrinjo in rekel, da pride ponjo neki hlapec, ter jo tam pustil s dvokolesnico vred. Ker pa dosedaj po skrinji še nihče ni popr-šal, so jo navzočnosti policije odkli-nili. Skrinja je natičeno polna hla-čevske obleke. Lastnik naj se zgasi pri »Slonu«, oziroma pri policiji.

Črni dijamant. Novo predpu-tno šalo si je izmislil v mestu neki burkeš. Zadnja dva dneva je še par-strank našlo na ulici večje in manjše smotkine škatalje, ki so bile skrbno zavite v papir, prevezane s črnočrto vrvič in pravilno zapečatene. Naslova niso imele nobenega. Tako je še par pokitenih strank prineslo take zavitke na policijo in ko so jih vpišo najdi-teljev odprli, se zablisko v nji — črni dijamanti, namreč premog. Bur-keš je hotel s tem mogoče opozoriti občinstvo, da bo treba s premogom kmalu tako ravnati, kakor s biseri.

Tatvina. Mitniškemu pasniku Francetu Dežmanu je bila v neki gostilni na Dolenjski cesti ukradena zimska suknja. — Gospodi Jofeta Petriču je dosedaj še neznan tat ukradel 40 K vreden bakren kotel.

Iz Amerike se je včeraj pripe-ljalo 14 Hrvatov. **Izgubila** je strojevodja žena gospa Marija Urbančeva rjavo denar-nico, v kateri je imela nekaj čez 9 kron denarja. — Neka dama je iz-gubila zlato duble zapestnico z vde-lano uro. — Služkinja Neža Avšičeva je izgubila črno denarnico v kateri je imela 5 K denarja. — G. Cecilija Krekova je našla srebrna očala.

Kaj se v Ljubljani vse ne iz-gubi. Mialo leto se je pri mestnem policijskem uradu zglasilo 633 (64 več kot leta 1906) izgubljenih in sicer 235 moških, 398 pa ženskih. Skupna škoda izgubljenih reči je bila 16.214 K 97 v. Najdenih reči je bilo pri policijskem uradu oddan 259 in sicer: prostega denarja 285 K 19 v, 66 denaric in monetičkov, v katerih je bilo 1102 K 53 v denarja, nadalje 20 zlatih in srebrnih verižic, 34 zla-tih moških in ženskih žepnih ur, 19 zlatih ženskih in moških prstanov, 11 dežnikov in solčnikov, 7 ženskih zapestnic, 8 ščipalnikov in lornjet, 4 poštne in 3 hranilnične knjižice, 3 zlati obeski, 2 ženska pasa, 2 srebrni tobačnici, 2 železni verigi, 4 ženske brože, 2 konjske odeje, 3 slavi uhani, 3 pare ženskih in moških čevljev, 3 zavitki blaga, 3 mufl, 3 pahljača, 3 kolo, medena pipa, otroška odeja, 3 moške hlače, ogrinjaja, molitvenik, 3 ženska ročna torbica, srebrna palica, zavitek obleke, ženska ogrin-jaja, škatalja svalič, več različnih ključev, v zatu vdolan zob in po-ročni prstan. — Izgubljenih je bilo 59 zlatih in srebrnih ur, 54 zlatih in srebrnih verižic, 19 zlatih obeskov, 21 zlatih prstanov, 7 uhano, 9 zla-tih ščipalnikov, 11 zlatih zapestnic, 2 briljanta, 10 brože, 1 tobačnica, raznih obeskov, 12 dežnikov in solč-nikov, 2 koralni zapestnici, 25 ruh, 2 sodeča kislega zelja, nekaj krolekov in pisanih znamk, svilnatih rut, ženskih pasov, nogavice, svilnatih kril in spodnjih kril, 2 dežna plašča, 3 mufl, 2 zavitka rokavice, bluz in tel-ovnikov, dvoje nove moške hlače, 9 očal, pero za ženski klohub, kožu-hast ovratnik, ženska ročna torbica, površnik, 2 pelerini, 1 havelok, ku-kalo, 4 konjske odeje, par otroških čevljev, več srečk, poštne- in hra-nilničnih knjižic, 7 moških ovratov, več ženskih trakov, šipek, 202 de-narnic v vsoto 3402 K 32 v in 3087 kron prostega denarja. Prizadeti so pri teh izgubljenih in najdenih rečeh vsi sloji, kakor tudi lahkomisljeni otroci do osivelih starčkov in ženic.

Drobne novice. Ropar-stva na Ogrskem. Blizu Miškol-cu so napadli štiri orožniki roparji voz, na katerem sta se vozila v spre-mstvu orožnika dva fužinska uradnika, ki sta imela s seboj 60.000 K. Ropar-ji so streljali ter usmrtili orožnika in voznika. Uradnika je rešil le srečni slučaj, da se je pripeljal mimo vlak, ki ga je vlakovodja ustavil, nakar so roparji pobegnili.

Zblaznel je na Dunaju poštni oficijal Pehaček ter grozil z dvema revolverjem, da bo ustrelil vsakogar, ki se mu približa. Poklica-ti so morali ognjegasce, ki so ga z močnim brizganjem premagali in razorožili.

Učitelja so ustrelili rumunski kmetje v Palos-Reneti na Ogrskem, ker je poučeval le madžar-sko. Kmetje se izgovarjajo, da se je učitelju sprožila puška, ko je bežal pred njimi čez plot.

Opozar v gledališču v Boyertownu se še poroča, da so ponesrečeni večinoma Nemci, ker je sploh večinoma prebivalstva v mestecu nemška. Dosedaj so našli 167 ožganih trupel. Rešilna akcija je bila zelo pomanjkljiva, brizgalnice niso delovale, a leste so bile trohnele. Ne-ki mesar je pri balkonu rešil več žensk, pri tem pa se tako opeknel, da so mu morali obe roki odrezati.

Zažgal ženo. V Berlinu se je neki prodajalec sadje skregal s svojo ženo ter jo polil s petrolejem. Ko je potem žena v polti obleki zaspala, jo je zverinski mož zažgal, da je v groznih mukah izdihnila.

Sveto plamo mesto napitnine. V hotelu Pennhurst v Atlantiki je dalj časa živila milijonarka Miss Lida Parish iz Philadelphije. Ko je

odpotovala, je hotelskim uslužben-cem mesto napitnine in pričakovanih božičnih daril dala navadna sveta pisma. V vsako knjigo je napisala, da je ta knjiga več vredna, nego zla-to. Uslužbenici skušajo zdaj knjige prodati, da se prepričajo, bodo li do-bili kaj zlata zanje.

Bojkotirano gledališče. V Br-nu je neki član orkestra napadel gle-dališnega kritika. Zaradi tega so sklenili vsi češki časopisi, da ne pri-našajo gledaliških kritik, dokler se časopisu, katerega kritik je bil na-paden, ne da zadoščenje.

Kdor hoče dolgo živeti, mora iti na Island. Statistično je namreč dokazano, da na tem otoku žive lju-dje povprečno dalje kakor kjerkoli drugje na svetu. Ljudsko štetje na Islandu leta 1905. je pokazalo, da do-sežejo prebivalci tega otoka povpre-čno starost 62 let, t. j. dvakrat več, kakor se računi povprečno človeško življenje sploh.

Štiri tedne živi pokopani. Pred dobrimi tremi tedni je zasulo v rudniku Alpha v Novadi tri rudarje. Dasi delajo tovariši noč in dan, da odkopljejo zasuti vhod, vendar bodo minuli najmanj še trije tedni, pre-den bodo mogli prikopati do pone-srečencev, kar se je ponesrečenec tudi sporočil. Posrečilo se je nam-reč pribiti skozi zasipe precej debelo cev do ponesrečencev, in po cevi se je speljala telefonska žica, da je mogo-če govoriti s podsutimi. Skozi cev jim spuščajo jedila, pijačo, smotke itd. in sicer toliko, da podsutim vse-ga preostaja ter sporočajo na svet, da se jim godi bolje kakor kumur-bodi na zemlji. Vkljub strašnem položaju so možje celo dobrega hu-morja ter so te dni sporočili na »gornji svet« ako ne bo telefon boljše funkcioniral in ako ne dobe tople vode za kopanje, bodo šli. S telefo-nom je zvezan tudi gramofon, ki jim svira vesele pesmi.

V znamenju kriza. Radi strogo božičnega in verskega pretepa leži sedaj v Brooklyn Jos. Kundenson, lastnik nekega prenočišča Poljakov na severni 6. ulici v bolnici, dočim so morali tudi njegovega napadalca Max Seamana in George Heiko pre-peljati v bolnico, kjer so jima zave-zali glave in potem sta morala na po-licijsko postajo. Kundenson je pri-re-dil za svoje znance božično slavnost z molitvami, kajti v veliki sobi je napravil jaslice. Med molitvijo sta prišla jetnika v sobo, oblečena v obleki poljskih pastirjev. V rokah sta držala velike pozlačene križe. Kundenson je pa mislil, da je to ša-la, kakršna ne spada k pobožnosti in je naprosil oba pastirja, naj odideta iz sobe. Pri tem je prišlo do prepira in končno do splošnega pretepa, pri katerem sta pastirja marljivo rabila svoje križe in vse navzoče pretepla. Gospodarja sta s križi tako pretepla, da so ga morali prepeljati v bolnico. Končno je morala priti na lice mesta policija, da je napravila mir. Križem se ni nič hudega zgodilo.

Kako plešejo milijardarji. Iz-reden ples je priredil v Filadelfiji svojim prijateljem in znanecem mili-jardar S. Randolph. Vsa dvorana je bila spremenjena v gozd. Med drev-jem so bila umetna jezera in reke, preko katerih so vodili krasni mosto-vi. Stene dvorane so bile vse v zrea-lih, zato je bila pokrajina videti kot nepregledna. V vodi je plulo nebroj velikih zlatih rib in gostje — kakih 1200 njih — so se zabavali s tem, da so lovili ribice s trnkom. Najdragoce-nejše pri vsej slavnosti so pa bile vsakega eksotične ptice pevke, ki jih je bil poln gozd. Mr. Randolph je s svojo zabavo prekosil milijonarja Astorsa, ki je nekoč razstavil vsako-vrstne žive metulje iz vsega sveta. Zabava Randolphova pa pravzaprav ni bila draga. Vse skupaj je stalo »malenkost« okoli milijon kron.

Nam vsem je treba včas krep-pila, ker delo nas izraliga. Izvrstno krepilo je »Scottova emulzi-j«, obstoječa izvečine iz ribjega olja, ki pa je vseskozi slastno in lah-ko prebavno za vsak želodec. Scott-ova emulzija se dobiva po vseh lekar-nah.

Rnjževnost.

Na drugomu svetu. Jedna noč u samrti. Napisao Gavro A. Le-dinski. Na Rieci. 1907. Ta 123 strani obsežna knjiga je nekaj po-sebnega. Podaja nam razmišljeva-nja, ki se jim mora priznati origi-nalnost in ki so tudi zanimiva, če-prav tod in tam izzivajo odločne ugo-vore. Knjiga razlaga tisto spozna-vno, do katerega pride človek, če raz-mišlja o naukih katoliške cerkve gle-de življenja po smrti in ga prevzame prepričanje, da ti nauki ne obsegajo resnice. Na tem temelju stoje nadal-nja izvajanja pisateljeva, ki jih bo z užikom in s pridom čital, kdor se zanima za taka vprašanja.

Vse tu naznanjene knjige in li-sti se dobivajo v »Narodni knjigar-ni« na Jurčičevem trgu št. 3.

Telefonska in brzojavna poročila.

Koroški deželni odbor — pogorel.

Celovec, 16. januarja. Državno sodišče je izdalo danes razsodbo, da se ugodi pritožbi občine Sele pri Bo-rovljah proti deželnemu odboru Lo-roškemu radi odklanjanja slovenskih vlog, ker se je s postopanjem deželne-ga odbora kršila slovenskemu jeziku zajamčena pravica ravnopravnosti.

Dunaj, 16. januarja. Državno so-dišče je danes ob polu 10. dopoldne izdalo razsodbo o pritožbi občine Sele proti koroškemu odboru, ker le-ta ni rešil v slovenskem jeziku spisan vlog, da se odobri zvišanje občinskih dklad v smislu proraču-na za l. 1908. Rešitev se je odklonila vsled naročila dež. odbora pisarni, naj se slovenske vloge ne sprejemajo, marveč neresene vračajo. Državno sodišče je razsodilo, da se je z vrnit-vijo neresene slovenske vloge kršila v ustavi slovenskemu jeziku zajam-čena ravnopravnost. Državno sodišče je smatralo za dokazano, da je dežel-ni odbor dotično vlogo vrniti zgolj zategadelj, ker je bila pisana v slo-venskem jeziku. Sodišče je odločilo, da ima njegova razsodba veljati kot pravno veljavni ukrep. Zastopnik de-želnega odbora je proti temu ugovar-jal, češ, da državno sodišče nima pravice izdajati pravnoveljavni ukrep. Državno sodišče je konstatiralo, da fungira v tej zadevi kot zadnja in-stanca in da ima vsled tega pravico izdajati pravnoveljavne ukrepe. Na-dalje je razsodilo, da je slovenski je-zik na Koroškem v deželi naveden je-zik in da se ga ima v smislu § 19. o. z. vsaka slovenska občina pravico po-služevati v svojih vlogah na obla-stu, ki so tudi primorana v tem je-ziku spisan vlog ne samo spreje-mati, marveč tudi reševati. Občino Sele je zastopal dunajski odvetnik dr. Lenoch.

Demonstracije v Pulju

Pulj 16. januarja. Okrajni glavar baron Reinlein je priredil snoči avstrijskim in ogrskim delegatom soirejo. Ob 10. so se zbrali pred okrajnim glavarstvom iredenti in priredili hrupno protiaavstrijsko demonstracijo. Mnogi so žviž-gali in kričali: »Abasso Austria, evviva l' Italia!«. Vladi krogi so bili radi te demonstracije naravnost konsternirani in so dali ukaz, naj se demonstracije nemudoma razsodijo. Policiji se je res posrečilo množico v najkrajšem času razgnati. Več delegatov se je vzpričo tega do-godka izrazilo, da so dosedaj dvomili o eksistenci iredente v Avstriji, a sedaj so se prepričali da je iredenti v Primorju že preveč zrasel greben. Stavka uslužbencev dalmatinske pa-robrodne družbe.

Split 16. januarja. Uslužbenoi parobrodne družbe »Dalmatia« so stopili v stavko, ker jim ravnateljstvo ni dovolilo zvišanja prejemkov.

Abstinenca soc. demokratiških po-slancev v poljedelskem odseku.

Dunaj 16. januarja. Radi pred-loge poslanca Irota, naj se ne otvo-rijo meje za uvoz živine in mesa, so socialnodemokratiški člani poljedel-skega odseka sklenili, da se bodo od sej absentirali. Od današnje seje je izostalo vseh 9 socialnih de-mokratov. Vsled tega ni bila ob 10. napovedana seja sklepčna. Šele ob 11. je bilo izmed 52 članov navzočih 27, da se je mogla seja otvoriti.

Glavni urednik »Neue Freie Presse« umrl.

Dunaj 16. januarja. Danes je tu umrl glavni urednik »Neue Freie Presse« dr. Eduard Pacher v 61. letu svoje starosti.

Proti katoliški cerkvi.

Petrograd 16. januarja. V lub-linski guberniji je vlada izdala ukaz, s katerim se prepovedujejo vse javne svečanosti, zlasti one katoliške cerkve. Procesije so prepovedane, takisto tudi nošenje bander itd. Kdor se proti tej prepovedi pregreši, se kaznuje z 8 meseci zapore.

Novi ruski trgovinski minister.

Petrograd 16. januarja. Za tr-govinskega ministra bo imenovan Sipov, ki je že v Wittejevem kabi-netu bil nekej časa finančni mi-nister.

Proces radi predaje Port Arturja.

Petrograd, 16. januarja. Pri da-našnji obravnavi proti generalu Stesselju radi predaje Port Ar-turja je izpovedal general Lobčins-ki, da je bilo za časa kapitulacije v trdnjavi se 7000 mož pihote in 6000 pomorščakov, ne pa, kakor Stesselj zatrjuje v celem samo 8000 mož. Ko so drugi generali zvedeli, da namerava Stesselj kapitulirati, so bili vsi ogorčeni, zlasti pa poveljnik mornarice Viren, ki je zahteval, da se mora kapitulacijski komisiji pritegniti en zastopnik vojne morna-ric, kar pa se ni zgodilo. Ob času ka-pitulacije je bilo še 800.000 kil moke. Slično so izpovedale tudi vse ostale priče.

Se dobi povsod
Kalodont
neobhodno potrebno zobna Crema
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Prijateljica mater,

ki pričakuje poroda novega potomca in ki jih mučijo čustva velike utrujenosti in malarnosti, se **SCOTTOVA** emulzija. Učinek Scottove emulzije je takisto čudovit kakor zadovoljiv. Nova moč in novo veselje do življenja se začutita kakor po čarovni pijači. Pa še bolj bo mladi zemljan, ko zagleda svet, razveselil starše z zdravim izgledanjem in krepkimi oblikami, zakaj z materjo je

SCOTTOVA emulzija

okrepila in ojačila tudi njega, izkratka pospeševala najugodnejše.

Izvirna steklenica
2 K 50 vsm.
Napročaj po vseh lekarnicah.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani

Uradni kurzi dun. borze 16. januarja 1908

Denar	Blago
42% majska renta . . .	96 80 57—
42% arebna renta . . .	98 60 98 80
42% avstr. krona renta . . .	96 75 96 95
42% zлата . . .	116 85 116 65
42% ogrska krona renta . . .	93 40 93 60
42% zлата . . .	111 70 111 70
42% posojilo dež. Kranjske . . .	97 90 97 90
42% posojilo mesta Spiljet . . .	101 60 101 60
42% posojilo mesta Zadar . . .	99 85 100 85
42% bos. herc. železniško posojilo 1902 . . .	99 05 100 5
42% češka dež. banka k. o. . .	98 90 99—
42% z. o. . .	97— 98—
42% zast. pisma gal. dež. hipotekne banke . . .	99— 99 80
42% pešt. kom. k. o. z . . .	99— 99 80
42% 10% pr. . .	112 85 112 85
42% zast. pisma Innerst. hranilnice . . .	97 50 98 50
42% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice . . .	98— 99—
42% z. pis. ogr. hip. ban. . .	98 25 99 25
42% obl. ogr. lokalnih železn. d. dr. . .	98 25 99 25
42% obl. češke ind. banke . . .	99 60 100—
42% prior. lok. želez. Trst-Poreč . . .	99 90—
42% prior. dolenskih žel. . .	98 75 99 75
42% prior. juž. žel. kup. 1/4% . . .	99— 300—
42% avstr. pos. za žel. p. o. . .	99— 100—

Srečke	160—	164—
Brečke od 1. 1890% . . .	564 50 568 50	144 5 148 5
od 1. 1864 . . .	273 0 279 0	271 25 277 25
tziske . . .	244 75 250 75	107— 113—
zem. kred. I. emisije . . .	186 25 186 25	22— 24—
II. . .	449— 459—	93— 97—
ogrsko hip. banke . . .	96 80 104 50	98 60 104 50
srbske a frs. 100— . . .	23— 24—	51— 56—
turške . . .	29 75 31 75	66— 70—
Basilika . . .	93— 99—	93— 99—
Kreditne . . .	495— 505—	495— 505—
Imoške . . .	678 50 678 50	678 50 678 50
Krakovske . . .	777— 778—	777— 778—
Ljubljanske . . .	837— 838 50	837— 838 50
Avstr. rdeč. križa . . .	68 25 76 25	239 50 240 25
Ogr. . .	70— 36	70— 36
Rudolfove . . .	601 0 602 50	601 0 602 50
Saiburške . . .	730— 740—	730— 740—
Dunajske kom. . .	2435— 2445—	2435— 2445—
Alpske montan . . .	529 10 530 10	529 10 530 10
Praške žel. ind. dr. . .	62— 765—	62— 765—
Rima-Muranyi . . .	102— 507—	102— 507—
Trboveljske prem. družbe . . .	49— 100 50	49— 100 50
Avstr. orožne tov. družbe . . .		
Češke sladkorne družbe . . .		

Denar	11 85	11 40
Č. kr. cekin . . .	19 11 19 14	23 57 23 57
20 franki . . .	24 10 24 14	117 65 117 85
20 marke . . .	96 95 96 25	251 253
sovereigns . . .	484 5	
Marke . . .		
Laški bankovci . . .		
Rubliji . . .		
Dolarji . . .		

Žitne cene v Budimpešti.

Termin	za 50 kg K	12 64
Pšenica za april . . .	za 30 kg K	10 65
Pšenica za oktober . . .	za 50 kg K	11 20
Žit. za april . . .	za 50 kg K	6 97
Koruzna za maj 1908 . . .	za 50 kg K	8 26
Oves za april . . .	za 50 kg K	8 26

Meteorološko poročilo.

Januar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Večrovi	Nebo
15. 9. sv.	748 4	-7 1	brevetno	jasno	
16. 7. sv.	746 0	-10 6	brevetno	megla	
17. 2. pop.	744 7	-3 8	brevetno	jasno	

Srednja večerajša temperatura: -7 6° normalna 2 5°. — Padavina v mm 0 0.

Stanovanje

v II. nadstropju, obstoječe iz 3 sob, kuhinje, hramca in pritliklin ter nekaj vrta se odda za februarški termin mirni stranki za K 572 na leto.

Vpraša se na Resljevi cesti št. 24.

Zahvala.
Za mnogobrojne dokaze tolažilnega sočutja v boleznih in ob smrti paše nepozabne, preblage
Irme Strgar
izrekamo vsem prijateljem in znancem najljubše z hvalo. Posebno pa se še zahvaljujemo darovalcem krasnih venec in vsem udeležencem sprejema na njeni zadnji poti v Ljubljani in v Zalcu.
V Ljubljani, 16. januarja 1908.
Zaljubljeni ostali.

Spretnost kuharica
se sprejme v službo.
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.
Preklic.
Podpisana Marijeta Kušar, hči biš. posestnice Marije Kušar, prekliče dne 9. t. m. ob 3/9 dopoldne izrečeno obdolžitve matinskega paznika **Francja Zajca**, češ, da sem mu pomotoma med tlaorinsko buleto dala 20kronski bankovec; plačala sem le 6 h štaturine (tržne pristojbine) z drobnim denarjem. Pozneje pa sem zahtevala od njega 20 K povsem neopravičeno. On je ne dolžen pri tem, ker sem omenjeni bankovec dobila doma.
Jarše, 16. januarja 1908.
Marijeta Kušar.

sob
za stavbno pisarno v pritličju ali I. nadstropju.
Tudi se sprejme dober stavbnik
risar
vešč slovenskega in nemškega jezika in nekoliko korespondence.
Več pove Iv. Ogrin, stavbnik mojster na Vrhniki.
173 1

Izjava.
Z ozirom na večerajšo izjavo gospe **Josipine Kralj** roj **Valentič** iz Kanala si štejem v dolžnost, svoj preklez za dne 13. t. m. v sledečem izpolniti:
Izvedel sem namreč iz zanesljivih virov, da je naredila moja žena v zadnjem času več dolgovi, res sicer na svoje ime, ampak brez moje vednosti. Ker sem pa hotel upnike na to opozoriti, da bi ne imeli pri tem gnutne škode, oziroma, da bi od mene ne zahtevali plačila, sem bil primoran, objaviti po časnikih, da jaz nisem plačnik za njene dolge, kakor tudi ne za one, ki bi jih ustevala narediti na moje ime.
Da sem pa v resnici že plačeval za njo dolge, pa vsak dan drage volje lahko dokazem.
Kar se pa tiče sodne razprave, s katero mi grozi, pa pripomnim samo to, da se je popolnoma nič ne bojim, ker je tudi sam šel.
Domžale, 15. januarja 1908.
Josip Kralj.

Zdravniško priporočeno
dvojnoslavno pivo
z varstveno znamko sv. Stefana.
Prav prijetna osvežilna pijača, obenem preizkušeno zdravilo proti nervoznosti, malikrvnosti, želodčnim in pljučnim boleznim, pomanjkanju spanja, pomanjkanju slasti itd. itd.
Kdor naroči 12 steklenic, jih dobi franco na dom.
Glavni zastopnik in glavna zaloga za Kranjsko:
lekarnar PICCOLI,
dverni dobavitelj v Ljubljani.
98—3

Podružnica v Spiljetu. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
Del. glavica K 2.000.000. Stritarjeve ulice št. 2. Rezervni fond K 200.000.
21—6
vloge na vložne knjižice in na ziro-račun proti 4 1/2 % obrestim, katere ostanejo vsaj 60 dni naložene, obrestuje proti 84evni odpovedi 5 %. Rentni davek od vlog na knjižice plača banka sama.

Podružnica v Celovcu.
Lestaina in tisk „Narodne tiskarne“.

Živinozdravnica
ordin. od 9.—11. dop.
165 Telefon šte. 44.

Izjava.
Ker se zadnje čase po Medvodah in okolici mučeno govori in razširja, da je kupil in prodal gostilničar g. Julij Novljan orknenino, kar pa ni res, sva svedoka midva, ampak je bilo živinče samo premlado, česar pa g. Novljanu nisva povedala. Obšaluje-a tem potom krivice, ki se gode g. Novljanu, ga prosi-a sproščanja in sva plačnika za vse eventualne stroške.
174
Jernej Dollnar
prodajalec teleta, Dragočajna.
Šimon Kralj
klavec in posestnik, svetovalec in odbornik občine Slednik.

Naznanilo.
Ker se širijo po Medvodah in okolici podlež, da sem kupil in prodal pokvarjeno meso, samo s tem namenom, mi škodovati v moji obrti, bom proti vsakemu, ki bi še kaj takega govoril, sodnijsko postopal
Julij Novljan
gostilničar v Medvodah.
175

6 kosov rjnih
veloprima; brez šva 150 om
šir. 2 m dolge K 14.50. 3771 21
Kvaliteta za platino in bomba-
ževino Br. KREJCAR
Dobruška (Češko).
Vseori platna in bombazirne
franke. Tudi damsko
volnate oblečino
blago.

Noben gospodar naj ne bo brez koledarja
168—1
za
kmetovalca 1908.
uredil dež. m. nadzornik J. Legvart.
III. zelo popolnejši letnik z vsebino:
Kratek op. s umne živinoreje; zlati pravila o živinoreji, krmiljenje goveje živine in prašičev.
Reja domače perutnine, mlekarstvo, preiskovanje in boleznimi mleka. Obdelovanje travnikov, umetna in naravna gnojila. Sadržaja Živinozdravništvo. Vinoreja. Tabele za merjenje lesa. Kmet. zakoni Hmeljarstvo. Merjenje lesa. Preraz v kile, orale in hektarje. Koledar, sejni in še mnogo drugega.
Večan je letos v posebno močno platno. Cena s pošto K 1.80 in se naroča pri Iv. Bonacu v Ljubljani.
Vsled prihranitve dragega povzjetja, se naj znesek naprej dopsilje.

Fr. Iglič
trgovina s papirjem in galanterijo na drobno in na debelo.

Pozor!!!
Trgovci, kramarji, drogeristi in drugi kupci vaje, ki se sanjajo za 4217—6
lukrativen privlačni predmet
dobe poudarbo pri trdki
W. SEISER & Co., Dunaj, XVIII/1 Pioniergasse 17.

Blagajne,
proti požaru in vlonu, „Fox“
pisalni stroji, ameriško po-
hišstvo za pisarnice ceneje nego
kjerkoli. — **Beško skladišče**
blagajna, delničarsko društvo,
Zagreb, Ilica 22. 3424—43

Prodaja.
23. januarja 1908. leta
bo v Kranju
pod ugodnimi pogoji dvonadstropna
za vsako obrt primerua
154—2

hiša
sodnijsko nisko na 9200 kron cenjena
prodana.
Najmanjši ponudek je 4600 kron.
Natančnejša pojasnila pod „Ko-
hrsko predmestje“ poste restante
Tržič, Gorenjsko.

Zaradi velike zaloge dajem pri nakupovanju normalnega perila 15% popusta.
A. Persché
trgovina z modnim blagom in perilom v Ljubljani, Pred škofijo 21.

Ugodna prilika za trgovce in obrtnike.
Ker mi preostaja več tisoč
reklamnih koledarjev
za leto 1908
sem jih primoran prodajati pod tovarniško ceno. Ako so torej kateremu znanjkal, naj se obrne na mojo trdko ter mu napravim izredno nizko ceno.
Pričakuje obilnih naročil
se priporočam
Fr. Iglič
trgovina s papirjem in galanterijo na drobno in na debelo.

Dobra kuharica
z dobrimi izpričevanji, ki bi opravljala tudi nekatera domača opravila in ki govori dobro nemško, se takoj sprejme pri častniški družini. Ambrožev trg 3, I. nadstropje d. 1/2 11. dop. in od 1—1/4 popoldne.
176—1

Knjigovez
dobro vaje raznih boljnih del (del po naročilih), dobi stalno mesto.
Naslov in upravnitva „Sl. Nar.“.

Spretnega krojašk. pomočnika in učenca
sprejme takoj Fran Kraljher, krojaški mojster v Ljubljani, Kongresni trg šte. 5.
177—1

Prodajalko loteristinjo
sprejme trdkka
Oton Homan v Radovljici.

Pozor!
Koncesionirana
domača godba na lok
4 do 5 mož, naj si bodi v mestu ali na deželi, se naroča pri
157—2
Franjo Vrtniku, Mestni trg 9.

Proda se majhno podjetje
z dobro vpeljanim predmetom, ki ga lahko vodi vsakdo. Vsa oprava z zalogo okoli 15 000 kron in se dovolj ugodni plačilni pogoji.
Dopisi na upravništvo „Slov. Naroda“ pod „Podjetje“.
164—2

Hiša
na Javorniku šte. 93
v popolnem redu z več sobami, pekarnjo in velikim vrtom kot stavbnim prostorom, blevom itd. je napredaj. Pripravna je za vsako obrt, posebno za gostilno, ker je blizu plavja in kolodvora.
149—2

Pred inventuro se bode po znižani ceni prodajalo kožuho-vinasto blago in modni žameti, kolikor je še zaloge.
147—3
A. Persché
trgovina z modnim blagom
Ljubljana, Pred Škofijo 21.